

Värderingar i förändring

Tisdag, 24 April 2012 11:15

Magma

Följande undersökning har genomförts av Institutet för samhällsforskning (Samforsk) vid Åbo Akademi i Vasa på uppdrag av Tankesmedjan Magma. Nedan visas alla dior från presentationen Kjell Herberts gav 24 april 2012.

Värderingar i förändring?

*Finlandssvenskar om liberalism, ideologier och samhällsklimat
våren 2012*

Kjell Herberts

Helsingfors 24.4.2012

OM UNDERSÖKNINGEN

2

- Undersökningen har genomförts av Institutet för samhällsforskning (Samforsk) vid Åbo Akademi i Vasa på uppdrag av Tankesmedjan Magma.
- Undersökningen gjordes som postenkät med möjlighet att svara på webben.
- Materialinsamlingen skedde i mars och april 2012.
- Målgruppen var 2000 svenskspråkiga i hela landet i åldern 18-80 år. Det slumpmässiga urvalet drogs av Befolkningsregistercentralen. Sammanlagt svarade 740, vilket utgör en reell svarsprocent på 40. Felmarginalen +- 2 %.
- Materialet har viktats enligt kön och ålder.

1. ÄR FINLANDSSVENSKARNA LIBERALA?

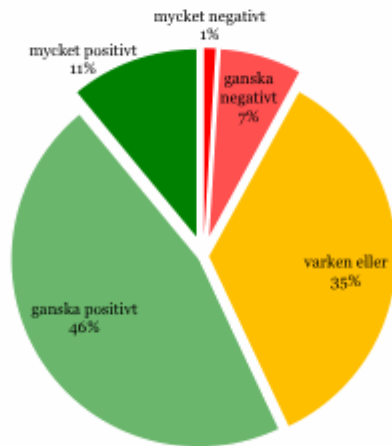
3

- *Uppfattar sig finlandssvenskar sig själva som liberala?*
- *Vad förknippar man med liberala värderingar?*
- *Hur liberala uppfattas de politiska partierna?*

Hur uppfattas ordet liberal?

De flesta anser att liberal står för något positivt, endast 8 procent uppfattar liberal som något negativt. En av tre velar.

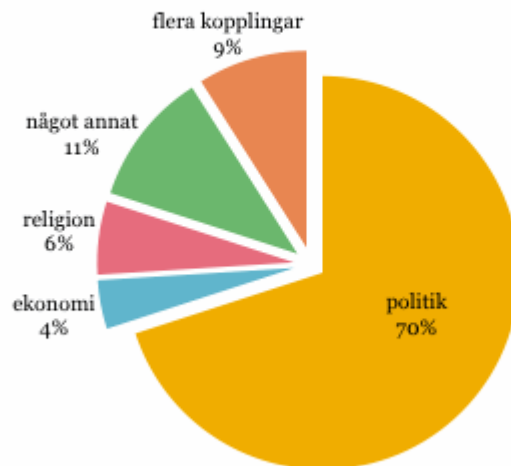
4

Vad kopplas begreppet liberal till i första hand?

En tydlig koppling till politik, men 30 procent ser även andra kopplingar.

5

Något annat?

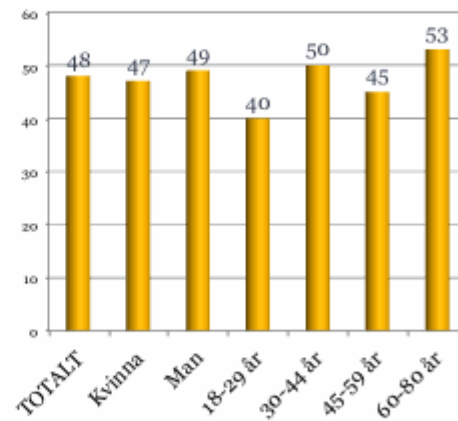
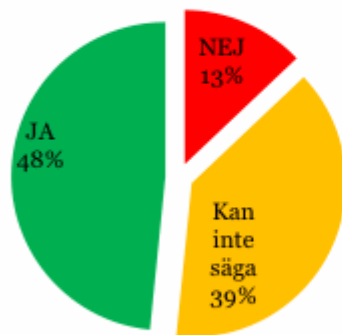
6

- *Frihet i allt*
- *Att man godtar olikheter*
- *Flexibilitet*
- *Jämlikhet*
- *Tolerans, acceptans*
- *Frihet, eget ansvar*
- *Öppenhet för nya idéer*
- *Sexuella värderingar*
- *Rättvisa*

Uppfattar man sig själv som liberal?

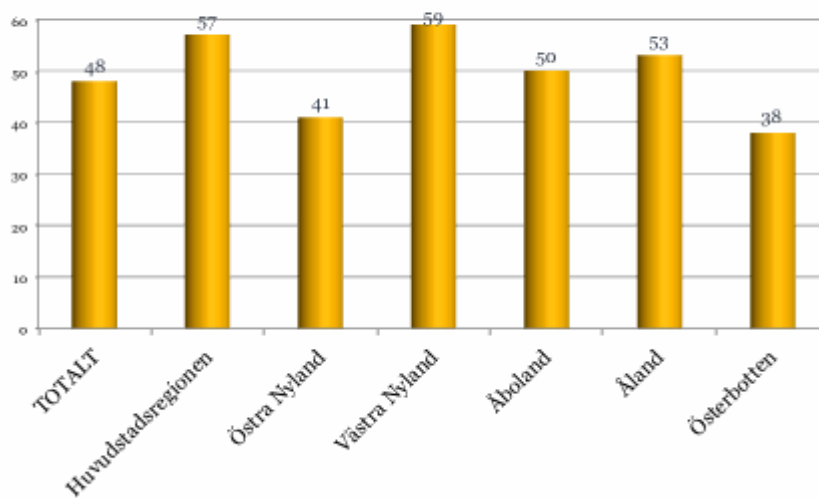
Knappt hälften av finlandssvenskarna uppfattar sig som liberala

7

Relativt stora regionala skillnader

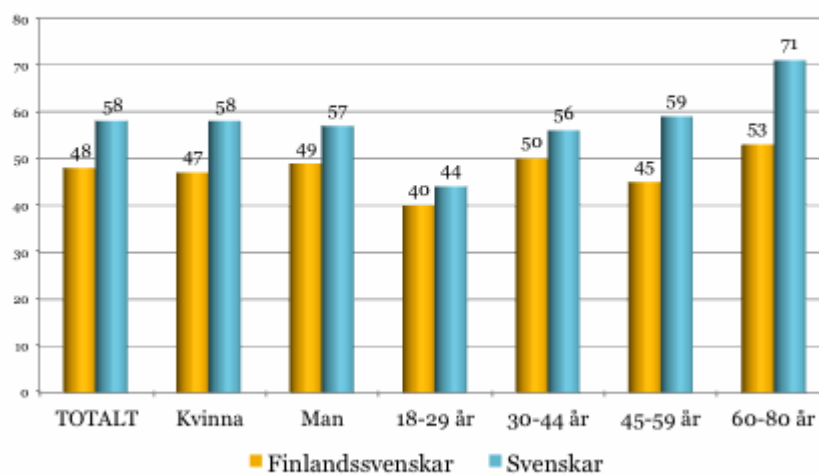
8

Rikssvenskar uppfattar sig som mera liberala än finlandssvenskar.

(Jmf Sverige: Novus Opinion/ Fores N=1000, 2010)

9

Vad är det som gör att man uppfattar sig som liberal?

10

- Ser mer än mig själv.*
- Önskan att få leva i frihet, trygghet i samarbete med andra.*
- Godkänner människors olikhet.*
- Jag värdesätter andra människor oberoende av kön, ras, religion.*
- Ställbar som en Hankmoharv.*
- Lev och låta andra leva.*
- Generös och fördomsfri.*
- Röstade på Haavisto.*
- Jag är justerbar.*
- Inte fanatisk.*
- Frihet i tanke, ord och handling.*
- Historiska bevis att liberalism gynnat alla.*
- Har moderata fördomar.*

Varför är man inte liberal?

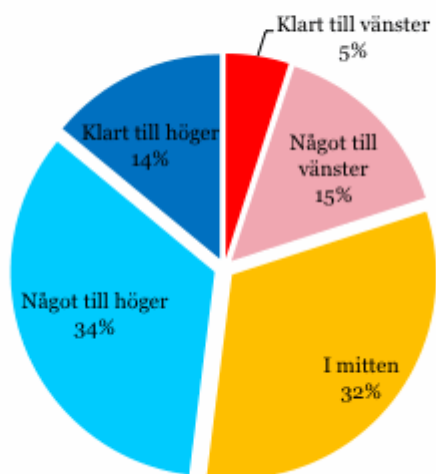
13 procent uppger sig inte vara liberala? Varför?

11

- Gillar ej liberalernas politik.*
- Jag är konservativ.*
- Skulle inte ha kunnat rösta på Haavisto pga hans homosexualitet.*
- Samhället fungerar bättre utan liberalism.*
- Konservativ i familjefrågor.*
- Anser mig vara konservativ.*
- Jag har plikter gentemot andra.*
- Jag är ingen vildflöjel, tänker själv.*
- Vill följa Bibeln.*
- Min trosuppfattning.*
- Var och en skall göra sitt bästa för att försörja sig.*

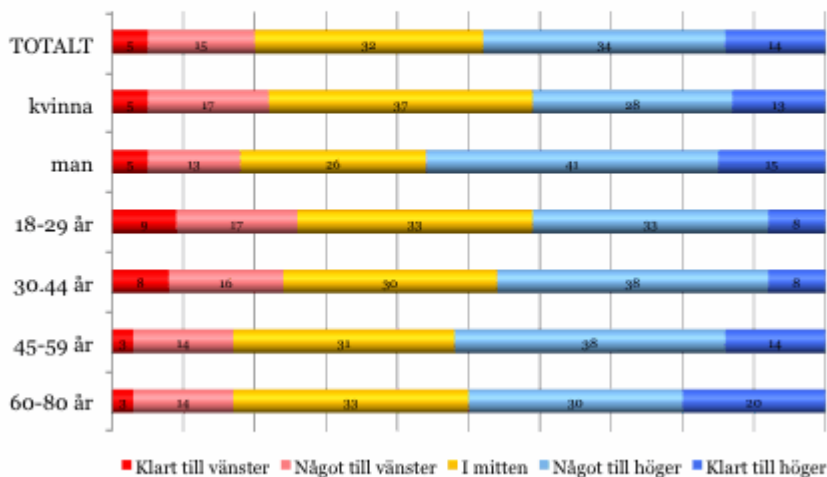
Hur placerar finlandssvenskarna sig själva på vänster-högerskalan?

12

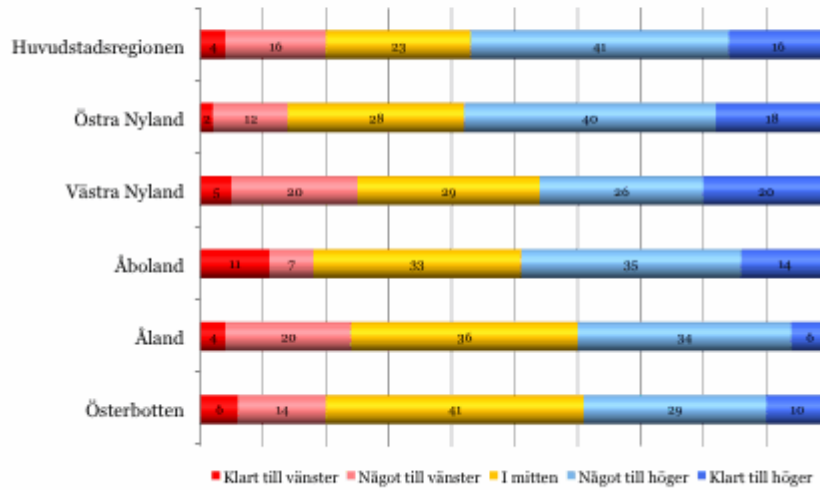
En av tre finlandssvenskar vill placera sig i den politiska mitten. Nästan hälften drar sig mot höger, medan knappt en av fem mot vänster. Kvinnor och yngre mera vänsterorienterade, medan män och äldre mera högerorienterade (Notera att 13 procent som inte har någon uppfattning har här exkluderats)

13

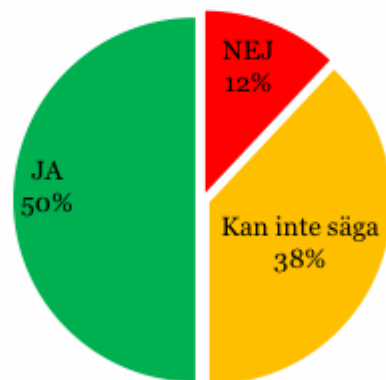
Huvudstadsregionen och Östra Nyland mest högerorienterade, medan de övriga regioner mera orienterade mot den politiska mitten.

14

Anser finlandssvenskarna själva att svenskspråkiga i Finland i allmänhet är mera liberalt sinnade än finskspråkiga?

15

Korrelation höger-vänster / liberal-icke liberal.

TOTAL FÖRDELNING AV SAMTLIGA SVARARE En av fyra finns i segmentet höger/liberal, endast 2 % vänster/inte liberal.

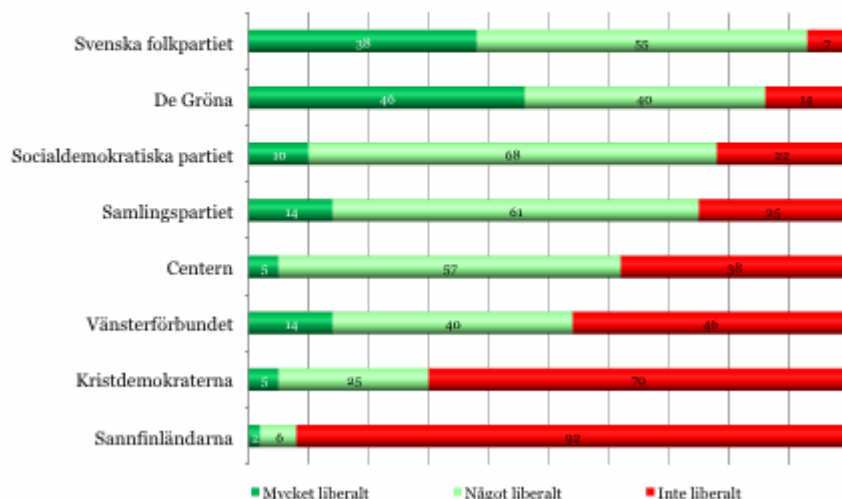
16

	TILL VÄNSTER	I MITTEN	TILL HÖGER
LIBERAL	13,5 %	15,2 %	24,3 %
VET INTE	4,2 %	13,0 %	16,9 %
INTE LIBERAL	2,0 %	3,3 %	7,6 %

Hur liberala uppfattas partierna?

SFP och De Gröna uppfattas som mest liberala -
KD och Sannfinländarna uppfattas som minst liberala

17

2. VAD INNEBÄR LIBERALISM IDAG ?

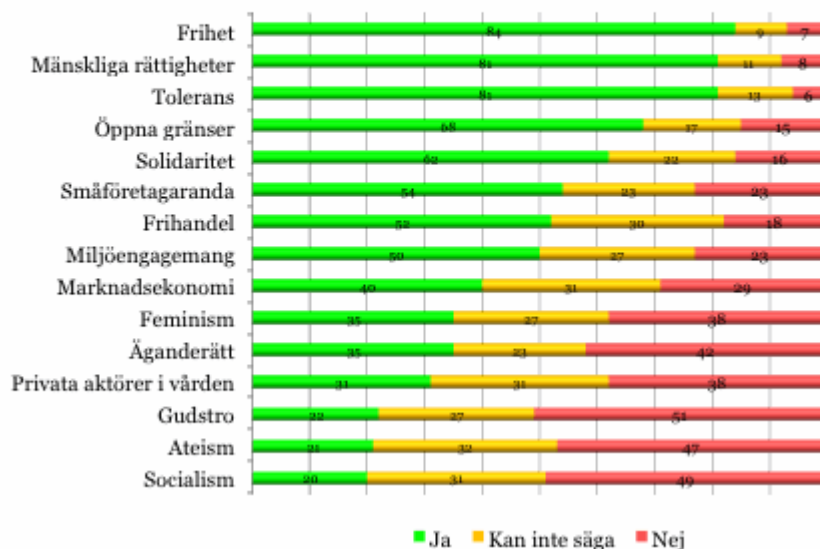
18

- Kan "liberalism" operationaliseras?
- Hur ideologiskt och politiskt är begreppet idag?
- Hur ser finlandssvenskarna på invandring, obligatorisk skolsvenska, samkönade äktenskap, konkurrens, abort, eutanasi och dödsstraff ?

Vilka av följande begrepp förknippas med liberala värderingar?

Frihet, mänskliga värderingar och tolerans viktigast. Få kopplar liberala värderingar till socialism, ateism och gudstro. Samma tendens i Novus studie, men svenskarna kopplar inte solidaritet, miljöengagemang eller feminism lika starkt med liberalism.

19

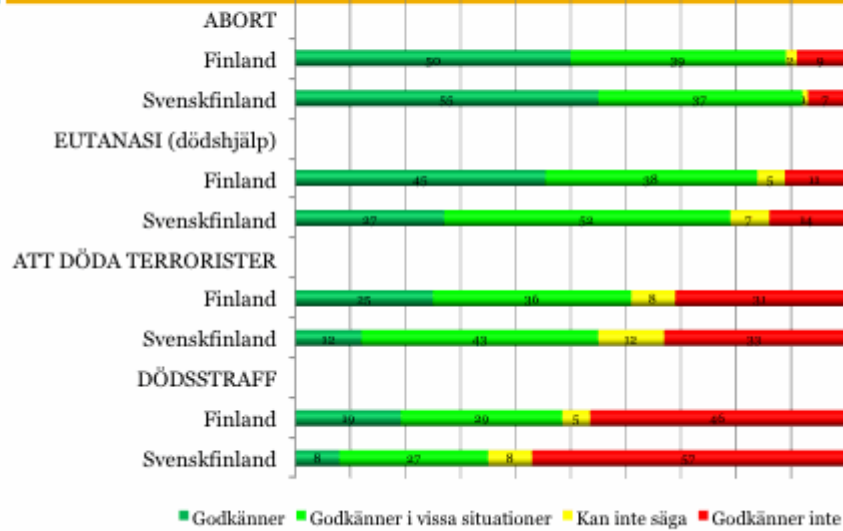

Godkänns abort, eutanasi, dödsstraff, död åt terrorister?

(Jmfr: Finland: TSN-Gallup, HS 2011, N=1051)

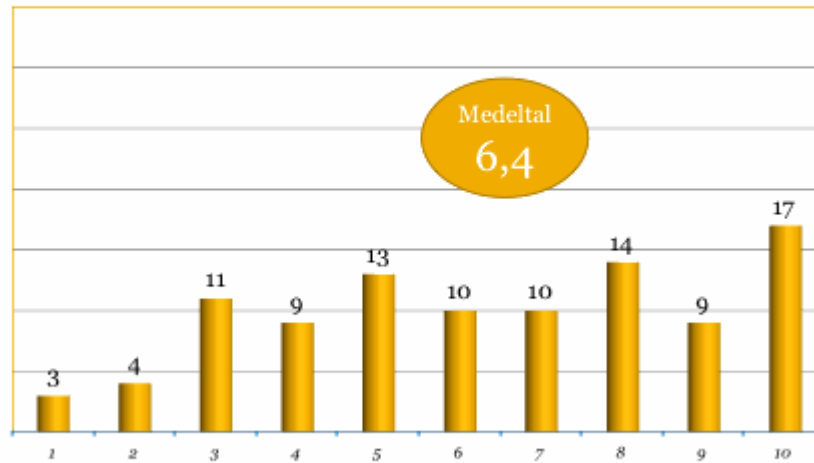
Finlandssvenskar godkänner i något högre grad abort, men i lägre grad eutanasi, att döda terrorister och dödshjälp, än finländare i allmänhet.

20

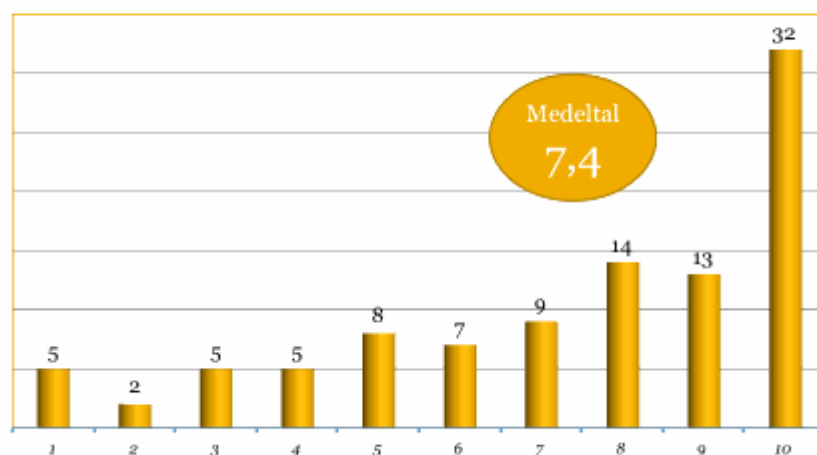
1. Fri invandring – 10. Begränsad invandring

21

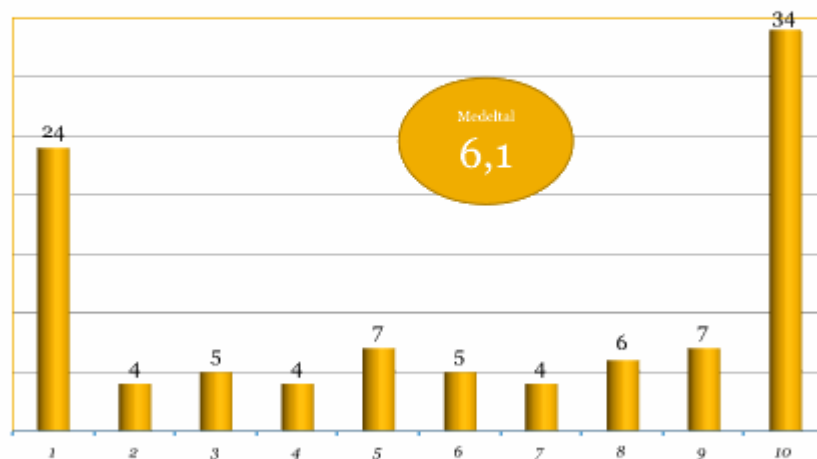
1. Svenskan valfri i finska skolor – 10. Obligatorisk svenska i finska skolor

22

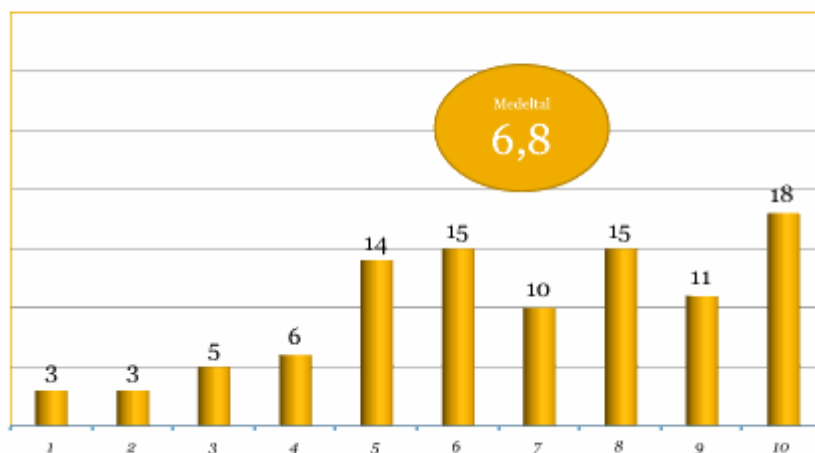
1. Äktenskap endast man/kvinna – 10. Även samkönade äktenskap

23

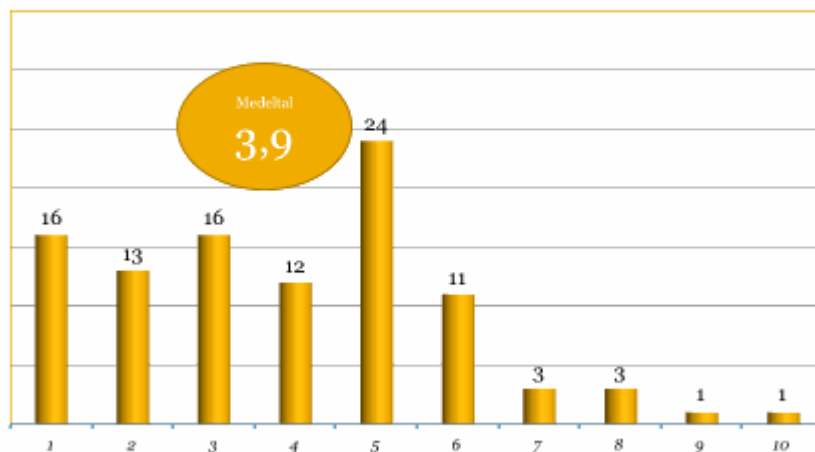
1. Privata välfärdstjänster – 10.Kommunala välfärdstjänster

24

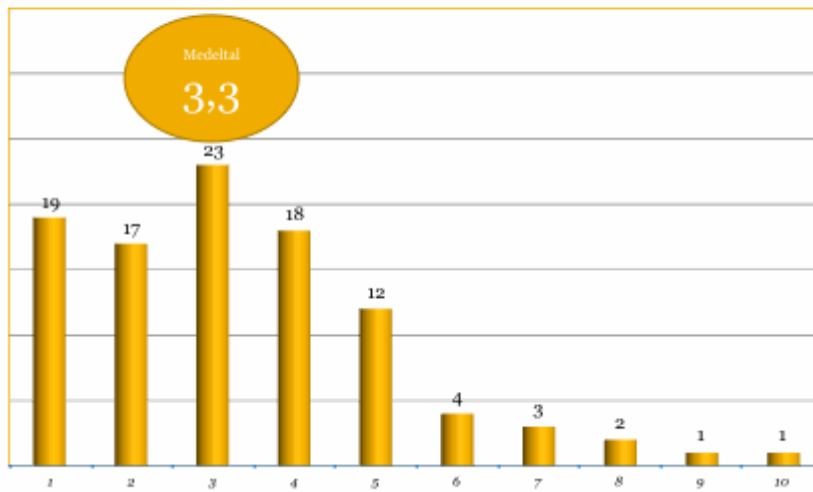
1. Privatägd företagsamhet inom handel och industri bör ökas-10.Statligt ägande inom handel och industri bör ökas

25

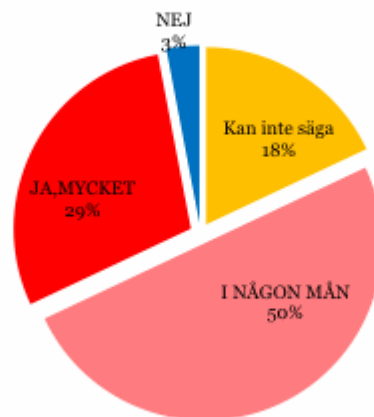
1. Konkurrens är sunt, den stimulerar att arbeta hårt och utveckla nya idéer -
10. Konkurrens är skadlig, den tar fram det sämsta hos människan.

26

3. FÖRÄNDRAT SAMHÄLLSKLIMAT? Anser man att samhällsklimatet i Finland förändrats under de senaste åren?

27

Om samhällsklimatet förändrats - på vilket sätt?

28

- Endast ett fåtal anser att samhällsklimatet blivit bättre; ökad öppenhet, internationalisering
- Nästan alla talar om ett hårdare klimat; egoism/ själviskhet, ojämlikhet och ökade inkomstklyftor.
- Rent konkret nämns oftast hat och intolerans mot svenska språket och finlandssvenskarna, främlingsfientlighet och Sannfinländarnas valframgång och ökade synlighet.

Samhällsklimatet?

29

...hårdare attityder, mindre tolerans, mera hat, egoism, motsättningar växer, människor väldigt själviska, mera instängt, effektivitetstänkande, blivit fränare, populärkulturen fördumrats, fattiga fattigare och rika rikare, tudelat samhälle, likgiltighet, individen – inte det allmänna i fokus, populism och hårdhet, narcissism minä-minä-minä, generellt sett sämre moral, ständig böggpropaganda, socialt engagemang saknas, mera privat vinning, moraliskt förfall, kriminalitet, missbruk, respektlöshet, öppen intolerans, mer utslagning, intolerans mot dem som inte tänker politiskt korrekt, krasa åt dig så har du, mera fientlighet, bort från den lilla människan, råare, alla är negativa till allt...

...om främlingsfientlighet & Sannfinländarna...

30

- *Främlingsfientligheten ökar.*
- *Invandrarfientligheten mera synlig.*
- *Då Sannfinländarna kom in i riksdagen.*
- *Sannfinländarnas frammarsch på våren var otäck!*
- *Sannfinländarnas hatpolitik är inte bra för samhället.*
- *På grund av Sannfinländarna och deras propaganda.*
- *Timo Soini-effekten.*
- *Mer öppen rasism och öppet kvinnovåld.*
- *Rasismen & hatet har ökat.*
- *Mera hätska debatter, Finland har blivit mer främlingsfientligt.*

..och om svenska språket och finlandssvenskheten...

31

- *Kärvare språkklimat och attityder till invandrare.*
- *Hetsen mot svenskspråkiga ökar.*
- *Hat mot minoriteter.*
- *Negativ inställning till svenskan.*
- *Svenska språket har fått en sämre ställning!!!*
- *Svenskspråkiga anklagas allt mer för att isolera sig.*
- *Finlandssvenskheten i fara.*
- *Hatet mot minoriteter, speciellt finlandssvenskar har ökat.*
- *Mera agg mot finlandssvenskar.*
- *Svenskspråkiga förtrycks.*
- *Känner mig numera obekväm som finlandssvensk.*
- *Svenska språket inte värdesatt.*

Kommentarer om enkäten

32

- *Frågorna fick en att tänka till lite...*
- *Ganska svår att förstå sig på.*
- *Låt någon insatt statistiker kolla vilken grad av validitet och reliabilitet ett dylikt test besitter.*
- *En del av frågorna konstiga!*
- *En ordentligt lagad enkät. Uppskattas!*
- *Intressant och aktuell undersökning.*
- *Roligt att sådana undersökningar görs!*
- *En mycket intressant och väljord enkät.*
- *Intressant undersökning som väcker fina diskussioner.*
- *Svenskan har jag glömt, förstod inte alla frågorna.*
- *Skall bli roligt att se vad detta används till!*

4. SAMMANFATTNING

33

- Begreppen liberal/liberalism förknippas i allmänhet till **politik**, **men inte så entydigt**; när man själv definierar liberalism blir det ofta en *individuell egenskap* som står för tolerans och öppenhet.
- **”Privatliberalismen”** breder ut sig, helt i linje med ökad individualism.
- Liberalism har i Svenskfinland en **svagare partipolitisk koppling** än i Sverige, där många begrepp har partipolitisk koppling (ex. solidaritet, feminism, miljöfrågor). Liberalism kopplas till Alliansen och dess väljare. I Svenskfinland är den partipolitiska kopplingen inte lika entydig. Undantag är Kristdemokraterna som betraktas och betraktar sig själva som icke liberala.
- SFP och De Gröna uppfattas som de mest liberala partierna.
- För dem som inte uppfattar sig som liberal står liberalism för **värdeliberalism** i motsats till **värdekonserveratism** - med religiösa förtecken. Av denna orsak finns tydliga regionala skillnader.

- **Finlandssvenskarna tror sig vara mera liberala än finskspråkiga.**
- Godkänner i högre grad *abort*, men hyser större tveksamhet till *eutanasi*, *dödsstraff* och *att döda terrorister*, än finskspråkiga.
- Finlandssvenskar har en stark tro på *fria marknadskrafter och privat företagsamhet*, men vill *inte* ha *privata välfärdstjänster*.
- Snarare *begränsad* än *fri invandring*.
- Tydlig polarisering i fråga om *samkönade äktenskap*.
- Tydlig *uppbackning av skolsvenskan*.
- **Samhällsklimatet uppfattas som hårt och kallt**, vilket speciellt upplevs drabba svenska språkets ställning i Finland.